

การออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ

เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์^{1*} เพ็ญสิริ การุณบริรักษ์² และ จารวี ยิ่งชีพสุจริต³

Designing and developing children's outerwear made from Karen hand-woven fabric

Saowanee Ratnidhikunanon^{1*} Pensiri Karunborirak² and Charawi Yangchisucharitp³

¹⁻³คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹⁻³Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* Corresponding author. E-mail address: Saowanee.t@rmutp.ac.th

received: February 16,2021 revised: August 7,2021 accepted: November 15,2021

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1.เพื่อออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก ด้วยผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ 2.เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก จากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือกลุ่มผู้ปกครองในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ 100 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม และผลิตภัณฑ์ต้นแบบเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า เสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ จำนวน 4 รูปแบบ พบว่าผู้สนใจส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 24 ถึง 25 ปี สถานะภาพ สมรส และมีบุตร ทำอาชีพอื่นๆทั่วไป มีรายได้ต่อเดือน 5,001 บาท ถึง 10,000 บาท ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก ด้วยผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ พบว่าเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก ด้วยผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุดทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 ความสวยงามโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.85 การตัดต่อลวดลายเหมาะสมกับตัวเสื้อ อยู่ในระดับที่มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.84 การเลือกใช้ผ้าในการตัดเย็บได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายของเด็กได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69 วัสดุมีความเหมาะสมกับตัวเสื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 การตัดเย็บประณีตเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61 ออกแบบเหมาะสมกับการนำไปใส่ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 การวางตำแหน่งเหมาะสมกับตัวเสื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 ออกแบบรูปทรงที่เหมาะสมกับเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 ตามลำดับ

คำสำคัญ: เสื้อผ้าตัวนอก ผ้าทอมือ เผ่าปกาเกอะญอ

ABSTRACT

The objectives of this study were 1. to design and develop children's outerwear made from Karen hand-woven fabric 2.to evaluate respondents'satisfaction toward children's outerwear made from Karen hand-woven fabric. The sample used in this research were 100 parents living in Samoeng district Chiang Mai. The instrument used in this research to collect needed data was questionnaire and prototype children's outerwear made from Karen hand-woven fabric. The statistical tools deployed in this study were percentage and standard deviation. The study of children's outerwear made from Karen hand-woven fabric in total of 4 different designs revealed that majority of the respondents was female aged from 24 -25 years old, married and having children, gained income from 5,001 Baht to 10,000 Baht from miscellaneous occupations. The prototype No.2 gained the highest satisfaction in all aspects the mean of 4.67. The average in esthetic aspect was evaluated at highest level 4.85. the pattern appropriateness was at highest level 4.84. The properness of fabric used was at highest level 4.77. The appropriate thermal level to children was at highest percentage 4.69. The appropriateness of materials used gained highest score at 4.62. The neatness of the sewing was at

the highest level 4.61. The suitability in daily life usage was highly accessed at 4.57. The positioning of pattern at the highest level 4.57. The suitability of design for children was at highest level at 4.50.

Keywords: outerwear, hand-woven fabric, Karen

บทนำ

ผ้าทอปกากะญอ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีลวดลายที่โดดเด่นและเอกลักษณ์ที่สวยงาม มีลวดลายการทอผ้าที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากมีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในแผ่นดินไทยดั้งเดิม ผ้าทอของชนเผ่าปกากะญอเป็นอีกหนึ่งความสวยงาม ที่มีความละเอียดอ่อนของการทอ มีความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่แพ้ใคร ชนเผ่าปกากะญอในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีคุณภาพชีวิตที่พึ่งพิงมาจากการปฏิบัติตนตามประเพณี และวัฒนธรรมรวมไปถึงวิถีชีวิต ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง มีชีวิตอยู่กับธรรมชาติอย่างแท้จริง ชนเผ่าปกากะญอมีทักษะในการทอผ้า การเย็บปัก การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ และขึ้นชื่อในเรื่องของการทอผ้ากันเป็นวัฒนธรรมประจำชนเผ่า เป็นผลิตผลจากงานฝีมือที่ใช้อุปกรณ์ คือ กี่ทอผ้า ฝักเข็ม นับเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของชนเผ่าปกากะญอ ชนเผ่าปกากะญอส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำเกษตรกร การทอผ้าจึงเป็นงานยามว่างอย่างหนึ่งที่ถือว่าเป็นศาสตร์ศิลปะที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นเป็นเวลายาวนานเป็นผู้หญิงชนเผ่าปกากะญอนิยมทอผ้าหลังจากทำงานเสร็จเพื่อไว้ใช้เอง การทอผ้าจะถูกถ่ายทอดให้แก่ทายาทตั้งแต่เด็ก เพราะว่าการทอผ้าของชนเผ่าปกากะญอจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ ลายลายปกากะญอโบราณ ลายพระอาทิตย์ทรงกรด รากไทร และลายจก ลวดลายแต่ละชนิดจะมีความละเอียดสูงจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้หลายปี เพื่อฝึกทักษะความชำนาญ และสืบทอดลวดลายให้คงอยู่กับวิถีชีวิตชนเผ่าปกากะญอให้คงอยู่ยาวนานสืบไป (อัญมณี วงศ์รุ่งเรือง, 2560)

ผ้าทอของชนเผ่าปกากะญอ ส่วนใหญ่มักจะนำมาแปรรูปเป็น เสื้อ ชิ้น และผ้าโพก โดยคุณลักษณะเด่นของผ้าทอที่มีลวดลาย และสีสันที่สวยงาม โดยจากการสัมภาษณ์ คุณศิริโล ซึ่งเป็นกลุ่มคนทอผ้าได้กล่าวว่า การทอของกลุ่มชนเผ่าปกากะญอ ใช้เส้นใยฝ้ายในการทอ เมื่อทอออกมาเป็นผืน ผ้าทอจะมีลักษณะค่อนข้างบาง แต่ด้วยเส้นใยฝ้ายมีคุณสมบัติให้ความรู้สึกสบายเมื่อสวมใส่ ระบายอากาศได้ดี และป้องกันความร้อน ความหนาวจากธรรมชาติ (นวลแข ปาลินนิช, 2556) ด้วยสภาพภูมิอากาศในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ฤดูหนาวเริ่มประมาณ กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือพัด ปกคลุมประเทศไทยอากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุด คือ เดือนมกราคมเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่อยู่ทางภาคเหนือตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุม ทำให้มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 25.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.2 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายนเคยตรวจอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 42.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 ที่ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนืออำเภอเมือง ส่วนฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิ ต่ำสุดเฉลี่ย 20.8 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคม ซึ่งเคยตรวจอุณหภูมิต่ำที่สุดของ จังหวัดนี้ 3.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2560 ที่สถานีอากาศเกษตรแม่ใจ อำเภอสันทราย (ศิริโล จะซ้อ, 2560) อำเภอสะเมิงอยู่ในพื้นที่ราบสูงมีภูเขาและป่าไม้จำนวนมากจึงทำให้มีสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็น จึงจำเป็นต้องสวมใส่เสื้อผ้าที่สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายได้ เสื้อผ้าของชนเผ่าปกากะญอ มีเนื้อผ้าที่บาง จึงไม่สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายของเด็กได้เท่าที่ควรได้ และที่สำคัญอย่างยิ่ง เด็กอายุ 1-3 ปี จัดอยู่ในระยะวัยทองของชีวิต โดยเฉพาะ 3 ปีแรก หากพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความห่วงใย เข้าใจธรรมชาติของเด็ก รู้ความต้องการและพัฒนาการ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้อ่อนแอวยต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เป็นการสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก และเป็นการวางรากฐานของการพัฒนาความเจริญเติบโตทุกด้านโดยเฉพาะทางด้านสมองเพราะสมองเติบโต และพัฒนาเร็วที่สุด (ทิพย์ยา ถนัดช่าง, 2562) ดังนั้นเสื้อผ้าจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการส่งเสริมการพัฒนาการที่ดีได้ และด้วยสภาพร่างกายของเด็กไม่มีภูมิคุ้มกันเท่ากับผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องสวมใส่เสื้อผ้าที่มีความหนาเป็นพิเศษและสามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะนำผ้าทอของชนเผ่า ปกากะญอ มาออกแบบและตัดเย็บเป็นเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก ที่มีความสวยงาม สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายได้ ด้วยเสื้อของชนเผ่าปกากะญอมีเนื้อผ้าที่ค่อนข้างบางเมื่อสวมใส่เสื้อผ้าของชนเผ่าปกากะญอแล้วไม่สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายได้เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้นำเอาผ้าทอมือของชนเผ่าปกากะญอ และผ้าสาหลี มาประกอบการออกแบบ และตัดเย็บเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก เพิ่มความหนา มีผิวสัมผัสที่นุ่มสบาย ไม่ระคายเคืองผิวเด็ก เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมในการผลิต และจำหน่ายเสื้อตัวนอกจากผ้าทอมือของกลุ่มชนเผ่าปกากะญอให้มีความนิยมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอก สำหรับเด็ก จากผ้าทอมือ ผ้าปาเกะญอ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ต้นแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือผ้าปาเกะญอ
2. ทราบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา
  - 1.1 ศึกษาเฉพาะรูปแบบเสื้อตัวนอก สำหรับเด็ก
  - 1.2 ศึกษาเฉพาะผ้าทอมือ ชนเผ่าปาเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
  - 1.3 ศึกษาเฉพาะผ้าทอมือ ชนเผ่าปาเกะญอ ลายซิดและลายจก เท่านั้น
2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองกลุ่มชนเผ่าปาเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 100 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และโดยการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ กลุ่มชนเผ่าปาเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผ้าทอของชนเผ่าปาเกะญอ มีวิธีการทอ 2 แบบ คือ การทอธรรมดาหรือทอลายซิด และการทอเป็นลวดลาย ส่วนการประดิษฐ์ลวดลายในผืนผ้าขณะทอจะมี 5 วิธี 1.ลายในเนื้อผ้า 2.ลวดลายสลับสี 3.ลายจก 4.ลายซิด 5.การทอลวดลายโดยมีวัสดุประกอบ ผู้วิจัยเลือกใช้ลายจก และลายซิดมาออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก

ขั้นที่ 2 ศึกษากระบวนการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการออกแบบเสื้อผ้าเด็ก ได้แก่ แบบเสื้อ สีและลวดลาย ความสะดวกสบายในการสวมใส่ สิ่งที่น่าสนใจตกแต่ง เนื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็ก สีของเสื้อผ้า

ออกแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กโดยร่างแบบเสื้อตัวนอก 8 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมิน โดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 ท่าน ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการทอผ้าชนเผ่าปาเกะญอเป็นอย่างดี 2 ท่าน เลือกจากชนเผ่าปาเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อคัดเลือกแบบร่างเสื้อตัวนอกให้เหลือ 4 รูปแบบ แล้วนำไปตัดเย็บขึ้นตัวอย่างเสื้อ เพื่อนำไปสอบถามความพึงพอใจต่อไป แบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบให้เรียงลำดับที่มีความพึงพอใจ 4 แบบเท่านั้น พร้อมข้อเสนอแนะ โดยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ระดับคะแนน

ขั้นที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้ปกครองกลุ่มชนเผ่าปาเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 100 คน ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สถานะการมีบุตร อาชีพรายได้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปาเกะญอ ทั้ง 4 แบบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย 1 หมายถึง

มีความเหมาะสมน้อยที่สุด นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ สรุปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ

จากพื้นที่และการศึกษาข้อมูลผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ ผู้วิจัยเลือกใช้ลายจก และลายขิด มาออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก เพราะเป็นลวดลายที่มีสีสันสวยงาม เหมาะกับกลุ่มเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1-24 ปี ที่จะมีความชื่นชอบสีที่มีความหลากหลายและมีความสดใส อย่างเช่น สีส้ม สีชมพู สีเขียว สีฟ้าและสีแดง (<https://www.thumbsup.in.th/target-with-colour-infographic>, 2562) ผู้วิจัยเลือกใช้ผ้าฝ้ายมาทำเสื้อตัวนอก เพราะเส้นใยฝ้ายมีคุณสมบัติให้ความรู้สึกสบายเมื่อสวมใส่ ระบายอากาศได้ดี และป้องกันความร้อน ความหนาวจากธรรมชาติ และสีของผ้าที่ใช้ในการทำเสื้อตัวนอก คือ สีขาวเป็นสีที่คลาสสิก แสดงถึงความเป็นสิริมงคล ใส่ชื่อ ไร่เดียงสา หรือการเริ่มต้นใหม่ เกิดใหม่ (ไทรรัฐออนไลน์, 2562)

ผ้าลายจก

ผ้าลายขิด

ภาพ 1 ผ้าลายจก และผ้าลายขิด

ผู้วิจัยได้ออกแบบ แบบร่างรูปแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ 8 รูปแบบ ขนาดตัวของเด็กที่ใช้เพื่อขึ้นต้นแบบ คือ ขนาดตัวของเด็ก อายุ 4-6 ปี มีรายละเอียดดังนี้

เส้นกรอบนอกของแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก แบบร่างที่ 1 ถึงแบบร่างที่ 4 เป็นแบบร่างที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงเป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า ติดกระดุม ความยาวเสื้อระดับสะโพกล่าง ตัดต่อรูตะเอน ปกบัว วางลายผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอในตำแหน่งที่แตกต่างกัน

เส้นกรอบนอกของแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก แบบร่างที่ 5 ถึงแบบร่างที่ 8 เป็นแบบร่างที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า ติดกระดุม ความยาวเสื้อระดับสะโพกบน ชายเสื้อรูตัดด้วยยางยืด ปกฮาวาย วางลายผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ดังภาพที่ 2

แบบร่างแบบที่ 1

แบบร่างแบบที่ 2

แบบร่างแบบที่ 3

แบบร่างแบบที่ 4

ภาพ 2 แบบร่างรูปแบบเสื้อตัวนอกให้ผู้เชี่ยวชาญเลือก

ผลการคัดเลือกแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก จากผ้าทอมือชนเผ่าปากเกะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้จากการพิจารณาเลือกรูปแบบ 4 รูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ผลการพิจารณา ในการคัดเลือกแบบที่เหมาะสมเพื่อนำมาออกแบบเป็นเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก จากผ้าทอมือชนเผ่าปากเกะญอ ได้แก่แบบร่างรูปแบบที่ 2 แบบร่างรูปแบบที่ 3 แบบร่างรูปแบบที่ 6 และแบบร่างรูปแบบที่ 7 ผู้วิจัยทำให้ แบบร่างรูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่ 1 แบบร่างรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่ 2 แบบร่างรูปแบบที่ 6 เป็นรูปแบบที่ 3 และแบบร่างรูปแบบที่ 7 เป็นรูปแบบที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการเย็บขึ้นตัวอย่างเสื้อตัวนอก ดังภาพที่ 3

ภาพ 3 รูปแบบเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปากเกะญอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปากเกะญอ ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก จากผ้าทอมือชนเผ่าปากเกะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 และผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	73	73
	ชาย	27	27
	รวม	100	100.00
อายุ	18 - 20 ปี	11	11
	21 - 23 ปี	21	21
	24 - 25 ปี	50	50
	รวม	100	100.00
สถานภาพ	โสด	21	21
	สมรส	69	69
	หย่า	6	6
	แยกกันอยู่	4	4
	รวม	100	100.00
มีบุตรหรือไม่	มี	81	81
	ไม่มี	19	19
	รวม	100	100.00
อาชีพ	พนักงานราชการ	14	14
	พนักงานเอกชน	7	7
	พนักงานรัฐ	5	5
	อื่นๆ	74	74
	รวม	100	100.00
รายได้ปัจจุบันต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	62	62
	5,001-10,000 บาท	24	24
	มากกว่า 10,001 บาท	0	0
	รวม	100	100.00

จากตาราง 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีกลุ่มผู้สนใจเห็นด้วยกับการออกแบบและตัดเย็บเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกากะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73 มีอายุ 24-25 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 มีบุตร จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 81 มีอาชีพอื่น ๆ จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74 มีรายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24

ตาราง 2 แสดงความพึงพอใจที่มีต่อเสื้อตัวนอกสำหรับเด็ก จากผ้าทอมือชนเผ่าปากเกอะญอ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

รายการประเมิน	(n = 100)							
	แบบที่1		แบบที่2		แบบที่3		แบบที่4	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ออกแบบรูปทรงที่เหมาะสมกับเด็ก	4.50	0.50	4.53	0.50	4.78	0.41	4.47	0.61
2. การวางตำแหน่งเหมาะสมกับตัวเสื้อ	4.57	0.50	4.36	0.67	4.60	0.49	4.29	0.78
3. การตัดต่อลวดลายเหมาะสมกับตัวเสื้อ	4.84	0.37	4.42	0.65	4.79	0.40	4.44	0.64
4. การตัดเย็บประณีตเรียบร้อย	4.61	0.62	4.64	0.57	4.67	0.49	4.31	0.80
5. วัสดุมีความเหมาะสมกับตัวเสื้อ	4.62	0.56	4.62	0.56	4.58	0.49	4.37	0.69
6. การเลือกใช้ผ้าในการตัดเย็บได้อย่างเหมาะสม	4.77	0.47	4.68	0.54	4.37	0.76	4.44	0.68
7. สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายของเด็กได้อย่างเหมาะสม	4.69	0.51	4.80	0.40	4.50	0.67	4.41	0.69
8. เหมาะสมกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.57	0.64	4.85	0.38	4.70	0.50	4.44	0.70
9. ความสวยงามโดยรวม	4.85	0.36	4.89	0.31	4.47	0.75	4.48	0.67
รวม	4.67	0.41	4.64	0.51	4.61	0.55	4.41	0.70

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปากเกอะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

การออกแบบรูปทรงที่เหมาะสมกับเด็กพบว่า รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78 และ 4.53 รูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.50 และ 4.47 ตามลำดับ

การวางตำแหน่งเหมาะสมกับตัวเสื้อพบว่า รูปแบบที่ 3 และ รูปแบบที่ 1 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60, 4.57 และ รูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.29 ตามลำดับ

การตัดต่อลวดลายเหมาะสมกับตัวเสื้อพบว่า รูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.84 และ 4.79 รูปแบบที่ 4 และ รูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 และ 4.42 ตามลำดับ

การตัดเย็บประณีต เรียบร้อยพบว่า รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 2 และ รูปแบบที่ 1 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67, 4.64 และ 4.61 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.31 ตามลำดับ

วัสดุมีความเหมาะสมกับตัวเสื้อพบว่า รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 และ รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62, 4.62 และ 4.58 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.37 ตามลำดับ

การเลือกใช้ผ้าในการตัดเย็บได้อย่างเหมาะสม พบว่า รูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 และ 4.68 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.37 ตามลำดับ

สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายเด็กได้อย่างเหมาะสมพบว่า รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80, 4.69 และ 4.50 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 ตามลำดับ

เหมาะสมกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 และ รูปแบบที่ 1 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.85, 4.70 และ 4.57 รูปแบบที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 ตามลำดับ

ความสวยงามโดยรวมพบว่า รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 1 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.89 และ 4.85 รูปแบบที่ 4 และ รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.48 และ 4.47 ตามลำดับ

สรุปผลการประเมินโดยภาพรวม 4 รูปแบบพบว่ารูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 อยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67, 4.64 และ 4.61 รูปแบบที่ 4 อยู่ลำดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอก สำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

เพื่อออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ

จากการศึกษาและออกแบบรูปแบบเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็ก ได้รูปแบบเสื้อดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า ติดกระดุม ความยาวเสื้อระดับสะโพกล่าง ตัดต่อรูตะเอน ปกบัวมีเชือกมัดโบว์กลางหน้า วางตำแหน่งลายขีดช่วงบนของแผ่นหน้า และปลายแขน ยาวเสื้อระดับสะโพกล่าง ตัดต่อรูตะเอน ปกบัวมีเชือกมัดโบว์กลางหน้า วางตำแหน่งลายจากตรงขึ้นรูตะเอน รูปแบบที่ 3 เป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า ติดกระดุม ความยาวเสื้อระดับสะโพกบน ชายเสื้อรูด้วย ยางยืด ปกฮาวาย วางตำแหน่งลายขีดตรงปลายปก กลางแขนและปลายแขน รูปแบบที่ 4 เป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า ติดกระดุม ความยาวเสื้อระดับสะโพกบน ชายเสื้อรูด้วยยางยืด วางตำแหน่งลายจากกลางแขน และด้านหน้าเป็นแถบเส้นตรง โดยทุกแบบ ใช้ผ้าฝ้ายพื้นสีขาวทำเป็นตัวเสื้อ ผ้าสาส์ตั้นในเพื่อเพิ่มความอบอุ่น และซับในด้วยผ้าฝ้ายสลิน ใช้การเทคนิคการตัดต่อลายผ้า

เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 73 คน มีอายุ 24-25 ปี มีสถานภาพสมรส มีบุตร มีอาชีพอื่น ๆ และมีรายได้ 5,001-10,000 บาท

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ แบบที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือ แบบที่ 2 แบบที่ 3 และแบบที่ 4 โดยรวมได้รับความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องมาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

การออกแบบรูปร่างที่เหมาะสมกับเด็กและการวางตำแหน่งเหมาะสมกับตัวเสื้อสอดคล้องกับ จิตรพิ ชลาวัณย์ (2539) การตกแต่งหรือทำเครื่องหมายบนเสื้อผ้าควรช่วยพัฒนาการทางร่างกายและสมองของเด็ก จะกระตุ้นความสนใจทำให้เด็กสามารถจำได้ว่า นี่คือเสื้อผ้าด้านหน้า ด้านหลัง การตกแต่งหรือทำเครื่องหมายบนเสื้อผ้าไม่ควรมีส่วนสร้างความรำคาญให้แก่เด็ก และรุนแรงมากเกินไป การตัดต่อลวดลายเหมาะสมกับตัวเสื้อ การตัดเย็บประณีตเรียบร้อย สอดคล้องกับภิรมย์ แก้วมณี (2555) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผ้าคลุมไหล่จากผ้าทอมือกะเหรี่ยง กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเหรี่ยงตะเพนคี หมู่ 5 ตำบลวังยาว อำเภอเด่นช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ส่วนรายชื่อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความประณีต ความสวยงามของผลิตภัณฑ์ แสดงให้เห็นว่าความสวยงามของผลิตภัณฑ์มีความมีความสำคัญไม่น้อยกว่าหน้าที่ใช้สอย และการตัดเย็บที่ประณีตช่วยป้องกันอันตรายให้แก่ผู้สวมใส่ได้ด้วย วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมกับตัวเสื้อ และการเลือกผ้าในการตัดเย็บได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากผ้าทอมือของชนเผ่าปกาเกอะญอเป็นผ้าฝ้าย ย้อมด้วยสีธรรมชาติจึงไม่เป็นอันตรายต่อตัวผู้สวมใส่ สอดคล้องกับ (อรรดา, 2561) ผ้าฝ้ายมีความเหมาะสมที่จะไปใช้ประโยชน์หลายด้านทั้งการทำให้เป็นเสื้อผ้าเครื่องใช้ในบ้าน งานอุตสาหกรรม สำหรับการใช้ทำเสื้อผ้ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากผ้าฝ้ายให้ความสบายในการสวมใส่หลายประการ เช่น เป็นตัวนำความร้อนที่ดีจึงไม่สะสมความร้อน ดูดความเปียกชื้นได้ดี และระบายไปได้เร็วผ้าจึงดูดซับความเปียกชื้นได้อยู่เรื่อย ๆ และสามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายเด็กได้ สอดคล้องกับ (สุขุมล เตื่อนใจ และวาสนา , 2553) การออกแบบเสื้อผ้าเด็ก โดยเฉพาะเด็กทารก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นอกเหนือจาก การปกป้องร่างกายแล้ว ยังต้องให้ความอบอุ่น สวมใส่สบายง่ายต่อการถอดและสวมใส่ วัสดุที่นำมาตกแต่งบนเสื้อนั้นจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อผู้สวมใส่ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ (นวลน้อย , 2542) ที่กล่าวไว้ว่า หน้าที่ใช้สอยถือเป็นหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึงถึง ผลิตภัณฑ์ทุกประเภทต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย ผลิตภัณฑ์นั้นจึงจะถือว่า มีประโยชน์ใช้สอยดี และยังสอดคล้องกับ (ปรัชญ์ และพรสนอง , 2557) การนำผ้าทอมือของไทยมาพัฒนาเป็นเครื่องแต่งกายทั้งโดยตรง และการนำมาปรับแต่งเพิ่มเติมบางส่วนเพื่อสร้างความน่าสนใจ นอกจากจะช่วยสืบสานศิลปะชุมชนให้คงอยู่ต่อไป ยังเป็นการสร้างลักษณะเด่นจำเพาะให้กับผลิตภัณฑ์ให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่ง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่องการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอก สำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอ ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ควรพัฒนารูปแบบเสื้อตัวนอกให้มีความทันสมัยมากขึ้น
2. ควรพัฒนาและออกแบบลวดลายทอของชนเผ่าปกาเกอะญอ
3. นำลวดลายทอของกลุ่มชนเผ่าปกาเกอะญอในแต่ละภาคมาผสมผสานกันในตัวเสื้อ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาเสื้อตัวนอกสำหรับเด็กจากผ้าทอมือชนเผ่าปกาเกอะญอนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดีผู้วิจัยขอขอบคุณการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เอกสารอ้างอิง

จิตรพี ชลาวัณย์. (2539). **เสื้อผ้าเด็กเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : บริษัท ดันอ้อ แกรมมี่ จำกัด

จินตนา พัฒนพงศ์และคณะ. (2558). **พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย**. กรุงเทพฯ : งานวิจัยกลุ่มอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย.

ทิพยา ถนัดช่วง. (2564). **3 ปีแรกจังหวะพัฒนาการ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564, จาก https://www.si.mahidol.ac.th/th/division/daycare/admin/news_files/4_85_1.pdf

ไทรฐออนไลน์. (2562). **สีเสื้อผ้า**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/fashion/1692443>.

นวลแข ปาลิวนิช. (2556). **ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย (ฉบับปรับปรุงใหม่)**. -กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

นวลน้อย บุญวงศ์. (2542). **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชญ์ หาญกล้า และพรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. (2557). การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อพัฒนางานพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าระดับชาติโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาผ้าทอมืออำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. **วารสารศิลปะกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 1(1), 42-31.

ภิรมย์ แก้วมณี. (2555). **การพัฒนาผ้าคลุมไหล่จากผ้าทอมือกะเหรี่ยง กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเหรี่ยงตะเพนคี หมู่ 5 ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี**. ปรินญาตกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ศิริไล จะซ่อ. (15 มีนาคม 2560). สัมภาษณ์โดย เพ็ญสิริ การุณบริรักษ์,จารวี ยังชีพสุจริต. เชียงใหม่

สุขุมล หวังนิพนธ์ เตือนใจ หลิมตระกูล และวาสนา ช่างม่วง. (2553). **การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าฝ้ายอินทรีย์ เพื่อเด็กทารก**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพฯ.

อัฉรา สโรบล. (2561) . **ชนิดของเส้นใยฝ้าย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2561, จาก
<http://human.cmu.ac.th/home/hc/ebook/006103/pdf/006103-02-01.pdf>

อัญมณี วงศ์รุ่งเรือง. (2560). **การออกแบบพัฒนาเสื้อแจ็คเก็ตอเนกประสงค์**. โครงการงานทางเทคโนโลยีเสื้อผ้า หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

อารียา หนองพล. (2560). **การพัฒนาและออกแบบเสื้อผ้าสตรีจากผ้าทอเกาะยอ จังหวัดสงขลา**.
โครงการงานทางเทคโนโลยีเสื้อผ้า หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร